

Tottelevaisuuskoulutus

Tämä on toinen osa Rottweilerlehdessä 2/95 alkaneesta tottelevaisuuskoulutuksesta kertovasta kirjoitussarjasta. Tällä kertaa käsitellään suoritukset: liikkeestä maahanmeno, kävelystä ja juoksusta seisomaan jääminen.

Kaikissa näissä kolmessa osasuorituksessa tulee pyrkiä siihen, että koira suorittaa annetut tehtävät ripeästi ja halukkaasti. Koiran täytyy todella kuunnella käskysanaa, joka sille annetaan, jotta se myös toimii oikein. Liikkeestä istuminen ja kävelystä seisomaan jääminen alkavat aivan samalla tavoin (ohjaaja kävelee kymmenen askelta eteenpäin koiran seuratussa vieressä). Ei siis ole mikään ihme, että useat koirat jäävät seisomaan istu käskyn saatuaan. Tämä viittaa voimakkaasti siihen, että koira ei todennäköisesti kuuntelekaan niin tarkkaavaisesti varsinaista käskysanaa vaan keskittyy enemmän seuraamaan ohjaajan vartalon liikkeitä, jotka ovat aivan samannäköiset kummassakin suorituksessa. Tämän, kun oivaltaa, voi asialle tehdä paljonkin.

Jos haluat kontrolloida ymmärtääkö koira nimenomaan käskysanan istu, maahan tai seiso, täytyy sinun selvittää tämä antamalla koiralle esim. käsky istu sellaisessa tilanteessa missä koira ei voi nähdä sinua. Tämän voi kokeilla esim. kävelylenkillä. Koira kulkee edessäsi taluttimessa. Anna koiralle käsky istu ja katso mitä tapahtuu. Jos koira istuu välittömästi, se ymmärtää käskysanan. Jos se taas kääntyy ensin katsomaan sinua ja istuu vasta sitten, se haluaa **nähdä** sinut ennen kuin noudattaa käskyä. Ts. se haluaa nähdä miltä sinä näytät, kun käskyä istu noudatetaan. Jos koira pyrkii voimakkaasti sivullesi ennen kuin noudattaa käskyä, se on oppinut, että istuminen tarkoittaa sitä, että sen täytyy tulla sivullesi istumaan. Jos ohjaaja vielä kaiken lisäksi antaa kaikki pysähdyskäskyt (istu, seiso ja maahan) samalla äänensävyllä ja voimakkuudella, hän vaikeuttaa huomattavasti koiran mahdollisuutta ymmärtää vaadittu asia.

Liikkeestä maahanmeno

Varsinaisessa kilpailusuorituksessa täytyy koiran ensin seurata ohjaajaa – alemmissa luokissa kävelyvauhdissa ja ylempässä luokassa juoksuvauhdissa – ohjaaja antaa käskyn maahan ja koiran tulee

painautua ripeästi maahan ja jäädä paikalleen maakaamaan kunnes ohjaaja kutsuu koiran luokseen.

Aivan aluksi koiralle tulee opettaa pelkästään ripeätä maahanmenoa ja unohtaa seuraaminen ja luoksetulo kokonaan vähäksi aikaa. Maahanmenon opettamisen voi aloittaa jo aivan pienen pennun kanssa. Näytä sille kädessäsi olevaa makupalaa, mutta älä anna sen ottaa sitä. Piilota makupala nyrkkiin ja vie käsi nopeasti maahan. Pentu yrittää purra, kaivaa, raapia jopa haukkua saadakseen makupalan. Pidä nyrkki maassa ja odota aivan rauhallisesti. Lopulta pentu väsyä ja laskeutuu turhautuneena maahan. Samalla hetkellä, kun pentu on laskeutumassa maahan, sanot sille kannustavasti ”maahan” ja heti, kun pentu on laskeutunut maahan avaat nyrkin ja annat sen ottaa makupalan. Toista tämä harjoitus muutaman kerran ja huomaat, että pentu on oppinut menemään maahan. Vanhemmallekin koiralle harjoitus tehdään aivan samoin. Nyt on vain vähän hankalampi pitää makupalaa, jos koira haluaa sen esim. raapimalla tai puremalla nyrkkiä. Kiellä koira puremasta (ei liian voimakkaasti) ja odota vain kärsivällisesti. Missään tapauksessa koira ei saa painaa selästä tai pepusta maahan, sillä tästä seuraa se, että maahanmenosta tulee hidas. Kun koira painaa hartioista tai pepusta, se yleensä aiheuttaa vastareaktion, jossa koira sen sijaan että menisi maahan jäykistääkin jalkansa ja vastustaa painamista. Luonnollisesti tarpeeksi kovaa painamalla koira saadaan maahan, mutta maahanmenosta ei koskaan tule nopeaa. Älä myöskään harjoittele maahanmenoliikettä niin, että koira ensin istuu ja menee vasta sitten maahan. Jos koira oppii tällaisen toimintakuvion, on maahanmeno jälleen hidas, sillä tällä tavoin opetettu koira menee aina käskyn saatuaan ensin istumaan ja laskeutuu vasta sitten maahan.

Nyt kun koira tajuaa, että sen täytyy mennä maahan, kun se saa käskyn maahan ja nyrkki viehdään maantasalle, on aika ryhtyä harjoittelemaan maahanmenoa liikkeestä. Kätke makupala nyrkkiin ja houkuttele koira ohimennen seuraamaan. Kun koira on tarkkaavainen, anna käsky maahan ja vie nyrkki nopeasti maata kohti. Heti kun koira on

maassa, palkitse se antamalla makupala nyrkistäsi. Vähitellen ärsykkeen voimakkuutta vähennetään ja pian ollaan siinä tilanteessa, että koira menee nopeasti maahan vaikket teekään enää käsimerkkiä. Korostan vielä erityisesti sitä, että ei kannata itse jatkaa matkaa eteenpäin ennen kuin koira on oppinut menemään maahan nopeasti ja pysymään rauhallisesti aloillaan. Älä myöskään jää koiran viereen antaessasi käskyn vaan siirry nopealla askelella aivan koiran eteen.

Kuten jo alussa mainitsin, koira useimmiten seuraa tarkkaavaisemmin ohjaajan vartalon liikkeitä kuin varsinaista käskysanaa. Jos ohjaaja jää aina koiran viereen, kun hän antaa käskyn maahan (tai istu, seiso) koira oppii, että kun ohjaaja antaa käskyn, täytyy koiran seurata ohjaajan olemusta ja vasta, kun ohjaaja pysähtyy käskyä noudatetaan. Kun tulevaisuudessa liike kuitenkin tehdään jatkuvasta liikkeestä eikä pysähdystä tule, koiralle syntyy suuri ristiriita ja se pyrkii ottamaan askelia ohjaajan perään sillä se ikään kuin odottaa, että käskyä pitää noudattaa vasta, kun ohjaaja pysähtyy. Mietippä kuinka usein olet nähnyt kilpailuissa tilanteen, missä ohjaaja antaa käskyn maahan, koira jarruttaa vauhtia eikä mene maahan vaan hiippailee hitaasti ohjaajan perässä. Heti kun ohjaaja pysähtyy, koirakin pysähtyy.

Luoksetulon opettaminen on neuvottu ensimmäisessä artikkelin osassa, joten en palaa tässä siihen sen enempää. Liikkeestä maahanmeno suoritukseen kuuluu myös luoksetulo ja sen tähden sitäkin on syytä harjoitella. Kutsu silloin tällöin koira luoksesi, mutta älä tee sitä läheskään aina ettei koira oppisi ennakoimaan luoksetuloa.

Kävelystä seisomaan jääminen

Opetä koira pysähtymään seisomaan käskyllä seisoo. Tätä kannattaa harjoitella tavallisen ulkoilulenkien aikana. Koira kulkee taluttimessa. Siirry huomiota herättämättä lähelle koira ja anna sille esim. käsky seis. Samanaikaisesti laitat oikean kämmenen koiran kuonon eteen ja vasemman kätesi laitat koiran vasemman polven yläpuolelle (estät näin koira ottamasta askelia takajaloillaan). Kehu rauhoittavasti ja sano vapaa. Kun olet päässyt niin pitkälle, että koira reagoi käskyyn seis niin, että se pysähtyy ja seisoo rauhallisesti, voit alkaa harjoitella sitä koulutuskentälläkin. Tässä kuten muissakin pysähtymisliikkeissä pyritään mahdollisimman nopeasti siihen, ettei ohjaaja jää koiran viereen vaan kääntyy tämän eteen samalla, kun antaa käskyn. Seisomaliikettä opetettaessa on aluksi pakko jäädä koiran viereen, sillä muutoin vasen käsi ei

ylety tukemaan koiran vasemman polven yläpuolta. Tässäkin voi kuitenkin kääntyä niin, ettei koira joudu seisomaan ohjaajan sivulla. Vähitellen vasenta kättä ei enää tarvita tukemaan takajalkaa ja ohjaaja voi siirtyä enemmän ja enemmän koiran eteen. Oikeaa kättä pidetään käsi aukinaisena koiran nokan edessä, ettei se ota askeltakaan eteenpäin käskyn kuultuaan. Kun koira pysähtyy hyvin ja jää seisomaan aloilleen, voi ohjaaja varovasti peruuttaa kauemmas koirasta ja hän pitää samalla koko ajan oikeaa kättään kämmen koiraan päin estääkseen koira liikkumasta. Koiran voi palkita esim. heittämällä pallon sen pään yli tulosuuntaan. Älä koskaan palkitse pysähtymistä vaativia suorituksia niin, että koira liikkuu palkintoa hakiessaan eteenpäin, ettet näin provosoisi sitä liikkumaan eteenpäin käskyn jälkeen.

Juoksusta seisomaan jääminen

Liike on periaatteessa aivan samanlainen kuin edellisenkin, sillä erolla, että ohjaaja lähtee juoksemaan ja koira seuraa vieressä. Käskyn saatuaan koiran tulee jäädä seisomaan ja lopulta ohjaaja kutsuu koiran luokseen.

Jos kävelystä seisomaan jääminen on huolellisesti harjoiteltu, ei tämä toinen vastaava liike ole lainkaan vaikea. Kaikki perustuu siihen, että koira noudattaa tinkimättä käskyä seis eikä yritä liikkua ohjaajan perään. Yleisin virhe on se, että koira ei pysähdy kunnolla käskyn saatuaan vaan ottaa askelia ohjaajan perään. Tämä virhe johtuu yleensä liian nopeasta harjoitusten vaikeuttamisesta. Harjoituksissa pitää palata taaksepäin ja huolehtia ehdottomasti siitä, että pysähtymistä **ei harjoitella** niin, että ohjaaja pysähtyy ensin ja koira pysähtyy vasta sitten hänen sivullaan.

Tässä kaikki tällä kertaa. Seuraavalla kerralla käsitellään nouto, joka onkin suoritus, jossa tuntuu olevan suurimmat ongelmat.